

Pohyby Měsíce

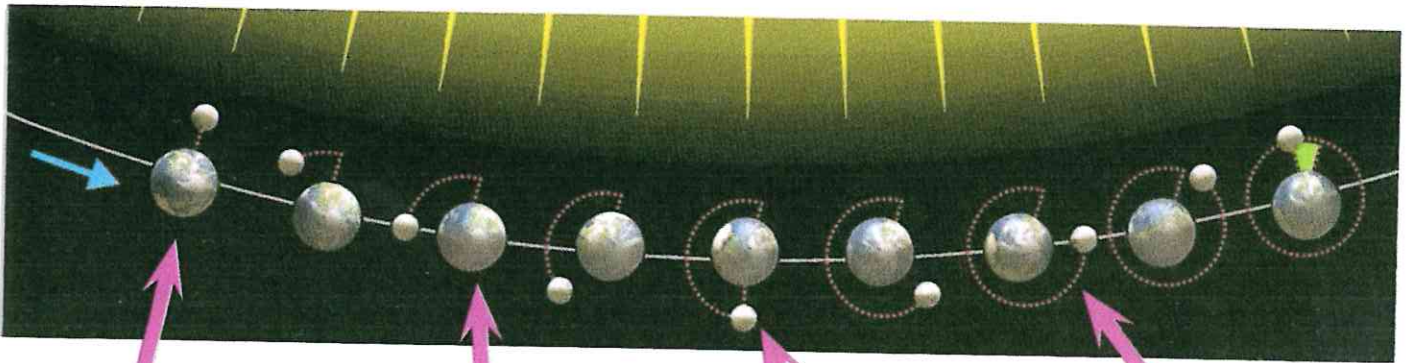
Měsíc vykonává **tři základní pohyby**. Otáčí se **kolem své osy**. Tento pohyb trvá stejně dlouho jako oběh Měsíce **kolem Země**, a to **27,3 dne**. Spolu se Zemí oběhne **kolem Slunce za 365 a čtvrt dne** (→ obr. 57). Tím, že otočení kolem osy a oběh kolem Země trvají stejně dlouho, nám Měsíc ukazuje stále stejnou stranu. Odvrácenou stranu Měsíce tak známe jen díky fotografiím, a kdyby zde žili lidé, Zemí by nikdy neviděli. Spolu se Sluneční soustavou obíhá Měsíc také kolem středu galaxie.

Co už víme...?

Měsíc je přirozenou družicí Země a vznikl po srážce Země s jiným tělesem. Jeho povrch je tvořen statisíci krátery. Vykonává tři základní pohyby a rozlišujeme čtyři měsíční fáze. Přitažlivá síla Měsíce a Slunce způsobuje příliv a odliv.

Fáze Měsíce

NOV

Měsíc je před Sluncem. Pro nás přivrácená strana Měsíce je neosvětlená Sluncem.

1. ČTVRŤ

– dorůstání –
Měsíc přibývá, má podobu písmene D.

ÚPLNĚK

Měsíc za Zemí a celá přivrácená část je osvětlená. Nejvýraznější fáze.

3. ČTVRŤ

– couvání –
Měsíc ubývá a dostává se do novu.

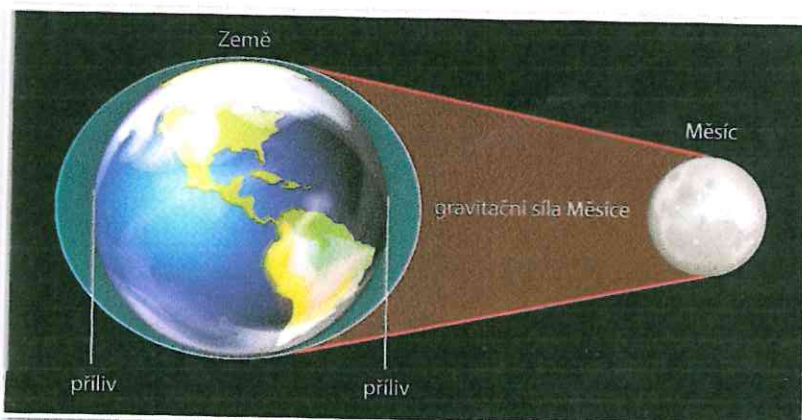
Příliv a odliv

Jedná se o **pravidelně se měnící výšku hladiny**. Můžeme se také setkat s označením **slapové jevy** nebo **dmutí**. Způsobuje je **přitažlivá síla Měsíce a Slunce**. Na otevřeném moři tento jev téměř nepozorujeme, rozdíl mezi odlivem a přílivem je **pár centimetrů**, v uzavřených **zátokách** může ale příliv dosáhnout **20 metrů** (→ obr. 58). Během dne se příliv vystřídá dvakrát.

Obr. 57 – Měsíční fáze. Jelikož Měsíc obíhá kolem Země, mění se i míra jeho osvětlení Sluncem.

Obr. 58 – Záliv Fundy během odlivu

Obr. 59 – Působení gravitační síly Měsíce na Zemi

Otázky k opakování

1. Jaké pohyby vykonává Měsíc?
2. Charakterizuj jednotlivé měsíční fáze.
3. Co způsobuje příliv a odliv? Jak se příliv